
Antonin D. Sertillanges O. P. (1863-1948)

Collectanea Theologica 21/2-3, 168-169

1949

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

praw fonetyki hebrajskiej. W swych badaniach językowych nad tekstami biblijnymi uwzględnił szeroko krytykę tekstu, przez co bardzo upraktyczniał te badania. Oprócz literatury biblijnej śp. ks. Stawarczyk był wybitnym znawcą literatury rabinistycznej, a także literatury neohebrajskiej. W szczególny sposób interesował się mistyką żydowską (Kabałą). Opanowawszy jeszcze w latach szkolnych język żydowski (żargon), był w całym tego słowa znaczeniu uczonym judaistą i znawcą spraw żydowskich. Toteż przez szereg lat zajmował stanowisko eksperta tych spraw w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Pod wpływem prac znanego epigrafika hebrajskiego Marka Lidzbarskiego, z którym się zaprzyjaźnił, i pod wpływem badań nad językami grupy aramajskiej, a przede wszystkim nad należącym do tej grupy językiem mandajskim, zajął się zagadnieniem Mandaizmu i w publikacji pt. Zagadnienie mandajskie i próba jego rozwiązania (Warszawa 1935) obalił tezę o zależności podstaw Chrystianizmu od Mandaizmu. Prowadził również badania nad językiem i literaturą Karaimów.

II. Ubyli z grona myślicieli katolickich za granicą:

ANTONIN D. SERTILLANGES O. P.

(1863—1948)

A. D. Sertillanges należał do szeregu najwybitniejszych filozofów i myślicieli obozu katolickiego. Odznaczał się żywością zainteresowania współczesnymi problemami. Dzieła jego „La philosophie morale de St.-Thomas“ i „Saint-Thomas“ 2 t., „Le christianisme et les philosophies“, zjednały mu duże uznanie i w obozie przeciwnym. Został członkiem Akademii Fran-

cuskiej, uchodził za wybitnego znawcę tomizmu, pozostając wolnym od zaściankowości; z wnikliwością intelektu łączył subtelność i zrozumienie dla cudzych zmagają myślowych. Był profesorem w zakładach filozoficznych dominikańskich i w Institut Catholique w Paryżu. Zmarł dn. 26 lipca 1948 r.

JÓZEF GEYSER

(1869—1948)

J. Geysler, nie będąc duchownym, zdobył sobie naczelne miejsce wśród filozofów neotomistycznych w Niemczech. Był profesorem w Uniwersytecie w Monachium. Zwrócił na siebie uwagę filozofów przez swe dzieła: „Allgemeine Philosophie des Seins und der Natur“ 1915, „Grundlegung der Logik und der Erkenntnistheorie“ 1915, „Die Erkenntnislehre des Aristoteles“ 1919, „Eidologie oder Philosophie als Formerkenntnis“ 1921. W okresie szerzenia się metody fenomenologicznej Husserla umiał podkreślić to, co mocne w Arystotelizmie scholastycznym i wydobyć bardziej na światło dzienne zawarte w nim elementy platońsko-augustyńskie, wykazując, że fenomenologia jest unowocześniona postacią idealizmu platońskiego.

Zmarł 11 kwietnia 1948 r.

MAURICE DE WULF

(1867—1947)

M. de Wulf należał do najbliższego grona uczniów Merciera, twórcy Institut Supérieur de Philosophie przy Uniwersytecie w Louvain (Belgia). Jako profesor historii filozofii średnio-wiecznej na Uniwersytecie Louvain wydał dwutomową historię